

La Comédiathèque

Në fund të fuqive

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Tekstet e pjesëve të Jean-Pierre Martinez mund të lexohen dhe të shkarkohen falas. Megjithatë, kjo nuk do të thotë se shfaqja e tyre publike është falas.

Çdo shfaqje publike, qoftë profesionale apo amatore, kërkon autorizim paraprak dhe pagesën e të drejtave përkatëse të autorit.

Jean-Pierre Martinez është anëtar i SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques). Për çdo kërkesë për autorizim për shfaqjen e një pjese, ju lutemi të kontaktoni autorin nëpërmjet faqes së tij zyrtare:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

Në fund të fuqive

Jean-Pierre Martinez

Përkthimi dhe përshtatja në gjuhën shqipe nga autori

Një dramaturg që ka arritur në fund të fuqive pret një gazetare për një intervistë që mund t'ia ringjallë karrierën.
Por në teatër pamja e jashtme shpesh të mashtron...

Personazhet:

Autori

Vizitorja

**Të dy personazhet mund të interpretohen nga burra ose gra.
Shpërndarjet e mundshme: dy burra, një burrë dhe një grua, ose dy gra.**

Një dhomë ndenjjeje e rrëmuishme. Një burrë (ose një grua) dremit në një kolltuk. Telefoni bie dhe e zgjon nga përgjumja. Ai përgjigjet si somnambul.

Autori (pa shumë mirësjellje) – Alo! (Pa e dëgjuar bashkëbiseduesin) Do të më thoni që takimi është anuluar, apo jo? (Duke ardhur pak në vete) Banka? (Duke zbutur tonin) Ah, më falni! Pres një gazetar për një intervistë dhe... Po, e di, kam një minus të vogël në llogari... Të madh? Le të themi mesatar, pra... S'ka pse të kapemi pas fjalëve... Mos u shqetësoni, sapo po bëhesha gati të dilja për të depozituar një çek që mora... Po, një paradhënie për dramën time të ardhshme... Shkoni ndonjëherë në teatër? Jo, sigurisht, nuk është kjo çështja... Dëgjoni, lidhja është shumë e dobët... Ah, më duket se ra zilja, duhet të jetë gazetari... Po, po, ju marr më vonë... Tani nuk ju dëgjoj fare... Më duhet ta mbyll...

Autori e mbyll telefonin dhe psherëtin. Mezi del nga përgjumja e ngrihet. Pamja dhe veshja e tij janë mjaft të çrregullta.

Autori (publikut) – Të jesh a të mos jesh...? Shekspiri kishte të drejtë: kjo është pyetja. Të paktën unë këtë pyes veten çdo mëngjes përpara pasqyrës. (Mund t'i drejtohet një të riu në sallë) Kur je i ri dhe i bukur, përgjigjja s'lë vend për dyshim. Por pas njëfarë moshe... Të jesh apo të MOS jesh më...? Më besoni, këtu qëndron gjithë problemi. Dhe, për fat të keq, përgjigjja zakonisht është: nuk mund të jesh njëkohësisht ai që je dhe ai që ke qenë. Kjo nuk është më Shekspir. Është realiteti i hidhur; do ta shihni. Mund të ngushëllohesh edhe me «Mendoj, pra jam». E bukur kjo! Nuk e di sa i ngushëllon pleqtë që s'mund të bëjnë më asgjë veçse të mendojnë. Të mendojnë për çfarë? Për të shkuarën time jo aq të thjeshtë? Për të tashmen time krejt të papërsosur? Për të ardhmen time më se të pasigurt? Të jem ende apo të mos jem më autor teatri? Për mua, kjo është pyetja... Një këshillë: mos u bëni kurrë dramaturgë. Unë u bëra ngaqë s'dija të bëja asgjë tjetër. Por, nëse keni qoftë edhe një talent të vogël, bëhuni më mirë mësues ose punonjës seksi. Me pak fjalë, zgjidhni një zanat që mund ta ushtroni gjithë jetën, me orar të plotë. E dini si i quajnë aktorët? Punonjës me angazhime të ndërprera. Do të thotë se profesionalisht ekzistojnë vetëm herë pas here. Edhe dramaturgët janë njësoj. Një aktor që nuk luan, s'është më tamam aktor. Dhe një autor që nuk shkruan, s'është më autor. Me siguri për këtë po mendonte Shekspiri i madh kur shkroi «të jesh a të mos jesh». Duhet t'i kishte shteruar frymëzimi, si mua tani. Kur them tani... ka vite që më ka ndodhur. (Një çast) Çudi, pashë një ëndërr të pazakontë. Isha në skenë me një partner. Salla ishte bosh. Pyesnim veten nëse do të vinte njeri. Pastaj, befas, kuptonim që salla ishte plot. Tragjedia ishte se... s'kishim çfarë të luanim. Ndoshta sepse autori s'kishte gjetur dot një ide për pjesën. Ankthi i faqes së bardhë për shkrimtarin është si frika e harresës së tekstit për aktorin. Është dramatike...

Dëgjohet zilja. Ai ngurron pak. Sheh veten në pasqyrë, rregullon disi rrobat dhe krihet. Zilja bie sërish.

Autori – Po, po, po vij...

Më në fund shkon të hapë derën dhe kthehet pas pak, i ndjekur nga një grua (ose burrë) më e re, me veshje më moderne dhe shumë më energjike.

Vizitorja – Faleminderit që më pritët, zoti Jashtërrështit.

Autori – Mesrreshtit.

Ajo habitet pak nga rrëmuja.

Vizitorja – Më falni?

Autori – Jo Jashtërrështit. Mesrreshtit. Charles Mesrreshtit. Kështu quhem. Mendoja se të paktën këtë e dinit...

Vizitorja – Sigurisht, më falni. Është pseudonim, besoj?

Autori – Jo. Përse?

Vizitorja – Nuk e di... Mesrreshtit, për një shkrimtar... Në atë rast, nëse më lejoni, është një emër i paracaktuar nga fati.

Autori – Kur të zgjedh pseudonim, do ta quaj veten Jashtëvarrit. Të paktën do të jem i sigurt se kujtimet e mia do të shiten mirë.

Vizitorja – Ah, po... (*E sheh me shqetësim*) Nuk ju zgjova, shpresoj...

Autori – Më zgjuat? Aspak! Ç'ju bën të mendoni se mund të më keni zgjuar?

Vizitorja – Nuk e di, thjesht...

Autori – Meqë ra fjala, sa është ora?

Vizitorja – Më vjen keq, nuk mbaj orë.

Autori – Prandaj duhet të jeni vonuar.

Vizitorja – Vonuar? Por... ju nuk e dini as sa është ora...

Autori – Gazetare e vërtetë qenkeni... Për çdo gjë keni përgjigje. Mirë, do ta bëjmë këtë intervistë, po apo jo? Nuk kam gjithë ditën në dispozicion.

Vizitorja (*nën zë*) – Si të thoni ju...

Autori – Si thatë?

Vizitorja – Jo, thashë... Po, le të fillojmë! Për këtë kemi ardhur, apo jo?

Autori – Madje jeni me fat. Unë nuk jap kurrë intervista.

Vizitorja – Jua kërkojnë shpesh?

Autori – Tani më rrallë, është e vërtetë. Por... edhe atëherë kur m'i kërkonin, i refuzoja.

Vizitorja – E kuptoj...

Autori – Jeni nga ato që mendojnë se virtyti i grave është në përpjesëtim të zhdrejtë me tërheqjen e tyre seksuale, apo jo?

Vizitorja – Aspak... Domethënë po, por... Nuk doja të nënkuptoja këtë...

Autori – Po çfarë donit të nënkuptonit?

Vizitorja – Asgjë fare...

Autori – Jo! Thatë: «Nuk doja të nënkuptoja këtë». Pra, diçka donit të nënkuptonit!

Vizitorja – U shpreha keq, kaq.

Autori – Një gazetare që s'di të shprehet... e filluam bukur!

Vizitorja – Më falni.

Autori – Atëherë përse ma bëtë atë pyetje?

Vizitorja – Cilën pyetje?

Autori – Më pyetët nëse më kërkojnë ende shumë intervista.

Vizitorja – Nuk e di... Kam ardhur t'ju bëj pyetje... Ky është parimi i një interviste, apo jo?

Autori – Pyetje të vërteta, po... Jo pyetje idiote.

Vizitorja – Doni të thoni, pyetje gazetari, besoj.

Autori – I urrej gazetarët...

Vizitorja – Në përgjithësi, njerëzit e famshëm i urrejnë gazetarët...

Autori – Po, çudi pse...

Vizitorja – E megjithatë, falë gazetave disa njerëz të panjohur dalin një ditë nga anonimiteti...

Autori – Është një këndvështrim.

Vizitorja – Këndvështrim gazetares.

Autori – Edhe njerëzit e njohur i bëjnë gazetatat të shiten.

Vizitorja – Patjetër. Roli i gazetave është gjithashtu të flasin për njerëzit e njohur... Që të mos harrohen...

Autori – Keni ardhur të diskutoni për shoqërinë e spektaklit apo të më pyesni për veprën time?

Vizitorja – Do të vij edhe aty, mos u shqetësoni. *(Hedh sytë rreth e rrotull)* Mund të ulem?

Autori – Urdhëroni, ju lutem...

Vizitorja – Faleminderit...

Ajo ulet. Një heshtje e sikletshme. Ai përpiqet të zbutet pak.

Autori – Më falni, ne të dy e nisëm me këmbën e gabuar.

Vizitorja – S'ka asnjë problem, ju siguroj...

Autori – Është e vërtetë që nuk jam mësuar më të takoj njerëz. Besoj se jam bërë pak si ari në strofull...

Vizitorja – Mos kërkonit falje, është normale... Ju hyra kështu papritur në shtëpi...

Autori – Dëshironi diçka?

Vizitorja – Po... Në fakt, doja t'ju bëja disa pyetje.

Autori – Doja të thosha diçka për të pirë.

Vizitorja – Ah, më falni... Mirë, një kafe do ta pija me kënaqësi.

Autori – Nuk kam më kafe. Domethënë, kafe kam, por nuk kam më aparat kafeje. M'u prish para... një kohe të gjatë. Për disa muaj vazhdova të bëja kafe duke ngrohur ujin në tenxhere e duke përdorur një shami letre si filtër. Pastaj më mbaruan shamitë dhe hoqa dorë nga kafja.

Vizitorja – S'ka gjë, mos u mundoni.

Autori – Mund t'ju bëj një çaj bimor, nëse doni. Kamomil? Por ju paralajmëroj: nuk kam sheqer.

Vizitorja – Propozim tundues, por... Faleminderit, jo.

Autori – Mirë... Atëherë, ju dëgjoj...

Vizitorja – Shumë mirë... Pyetja ime e parë është... shkruani me dorë apo me kompjuter?

Autori mbetet për pak çaste i shtangur.

Autori – Më falni, por... nuk e kuptova mirë. Për cilën gazetë punoni saktësisht?

Vizitorja – Në fakt... nuk është tamam gazetë. Dua të them, jo gazetë letre si ndonjë suplement letrar, për shembull.

Autori – Suplement letrar?

Vizitorja – Është më tepër... një revistë elektronike, siç thuhet sot.

Autori – E kuptoj, një faqe interneti, pra...

Vizitorja – Le ta quajmë revistë në internet. «Të jetosh me teatrin».

Autori – «Të jetosh me teatrin»?

Vizitorja – Është emri i revistës. Nuk ju pëlqen?

Autori – Po, po... Tingëllon si revistë për pensionistë, por nejse... Sot vetëm të moshuarit shkojnë në teatër.

Vizitorja – E kuptoj...

Autori – «Të jetosh me teatrin»... Fatkeqësisht, shumë pak veta arrijnë të jetojnë prej teatrit, e dini...

Vizitorja – Synimi i botimit tonë është pikërisht të nxjerrë në dritë autorët bashkëkohorë. Kjo intervistë do t'i ndihmojë lexuesit tanë t'ju njohin më mirë. Si dramaturg, natyrisht...

Autori – E kuptoj. Pra, pyetja juaj e parë është... a shkruaj me stilolaps apo me kompjuter?

Vizitorja – Pikërisht.

Autori – Kjo duhet t'ua prishë gjumin lexuesve tuaj, jam i sigurt.

Vizitorja – Pra?

Autori – Pra? Siç mund ta merrni me mend nga mosha ime e shtyrë, në fillim shkruaja me stilolaps. Sapo ishte shpikur shtypshkronja, kështu që kompjuteri ishte ende larg...

Vizitorja – Natyrisht.

Autori – E mbaj mend... Ishte një stilolaps Montblanc, që ma kishte dhuruar kumbara për kungimin tim të parë. Me majë të larë në ar. E kisha shumë për zemër.

Vizitorja – E kuptoj. Një objekt tranzicional, pra.

Autori – Pikërisht... Zëvendësues i nënës, nëse doni. E dini, edhe të shkruarit është një lloj psikanalize.

Vizitorja – Ah, vërtet...

Autori – Po aq e padobishme, vetëm se në vend që të shpenzosh para, teorikisht mund të shpresosh të fitosh ndonjë lek.

Vizitorja – E kuptoj...

Autori – E di... Duke më parë në këtë gjendje, mendoni se analiza ime nuk duhet të ketë funksionuar edhe aq mirë...

Vizitorja – Jo, aspak...

Autori – A dukem sikur jam në kulmin e lumturisë?

Vizitorja – «I lumtur» nuk do të ishte fjala e parë që do të më vinte në mendje, por... Pastaj?

Autori – Pastaj u prish stilolapsi.

Vizitorja – Si aparati i kafesë.

Autori – Pikërisht. Me të drejtat e autorit që mora për pjesën time të parë, bleva një makinë shkrimi, si ato që shihen në filmat e vjetër bardhezi. E keni parë «Sunset Boulevard»?

Vizitorja – Po, ndoshta... Dikur, besoj...

Autori – Fatkeqësisht, nuk gjeta ndonjë yll kinemaje në përfundim që të më mbante me shpenzime në këmbim të një skenari.

Vizitorja – Sidoqoftë, tingëllon si roman... E keni ende atë makinë shkrimi?

Autori – Edhe ajo u prish një ditë.

Vizitorja – Sa keq...

Autori – Pastaj bleva një nga makinat e para elektrike të shkrimit... Atëherë ishte një revolucion, e dini? Kishte një ekran të vogël, si kompjuter, por vetëm me dy a tri rreshta. Mund të korrigjonte ndonjë gjë para shtypjes përfundimtare. Kurseje goxha bojë dhe letër. E mbajta disa vjet dhe pastaj...

Vizitorja – Makina elektrike u prish dhe bletë një Mac.

Autori – Jo, pastaj u prisha unë dhe mora me pagesë një «negr» letrar.

Vizitorja – Një «negr»? Doni të thoni...

Autori – Nuk e dini ç'është një «negr»?

Vizitorja – Po, por... Sot përdorim më mirë shprehjen «njeri me ngjyrë», apo jo?

Ai e vështroton i tmerruar.

Autori – «Negr» në letërsi! Nuk e njihni atë shprehjen e vjetër franceze?

Vizitorja – Jo...

Autori (*duke psherëtirë*) – Besoj se sot as atë s'lejohej ta thuash më.

Vizitorja – Çfarë?

Autori – Kur një shkrimtari i shteron frymëzimi, paguan dikë që t'ia shkruajë librat në vend të tij. Një shkruer në hije. Në frëngjisht e quanin dikur «negr letrar». Kështu thuhej në kohën time.

Vizitorja – Ah, e kuptova... Unë po mendoja... Një «negr»...

Autori – Sidoqoftë... ishte ai që përdorte kompjuterin. Në fillim i diktoja pak, natyrisht. Por shumë shpejt filloi të shkruante vetë.

Vizitorja – Kompjuteri?

Autori – Jo, shkruesi im në hije!

Vizitorja – Interesante.

Autori – Ishte shumë i talentuar, e dini.

Vizitorja – E kuptoj.

Autori – E njihni thënien e Buffon-it: «Stili është vetë njeriu».

Vizitorja – Po, disi...

Autori – E pra, ai njeri kishte pikërisht stilin tim.

Vizitorja – Ah, po.

Autori – Ishte suedez.

Vizitorja – Kush?

Autori – «Negri» im letrar!

Vizitorja – Ah, më falni...

Autori – Më bëni një pyetje dhe... kam përshtypjen se asgjë nga ato që ju them nuk ju intereson.

Vizitorja – Përkundrazi! Shumë, por... E keni ende atë shkruesin në hije?

Autori – Fatkeqësisht jo. Prandaj prej vitesh nuk kam shkruar asgjë...

Vizitorja – Ndoshta u kthye në Suedi.

Autori – Jo... Vdiq, fare thjesht.

Vizitorja – Dreq... Dua të them... Sa histori e trishtuar.

Autori – Po... E kisha shumë për zemër. Por ç'të bëja? Kishte filluar ta mbante veten për autor të vërtetë. M'u desh ta hiqja qafe.

Vizitorja – Ta hiqnit qafe?

Autori – Pak arsenik çdo ditë në çajin e kamomilit. Vdiq si zonja Bovari.

Vizitorja – Ah, po...

Autori – Flaubert-i thoshte: «Zonja Bovari jam unë». E pra, një pjesë e imja vdiq bashkë me Antonion.

Vizitorja – Antonio?

Autori – «Negri» im suedez! Që kur u zhduk, nuk e gjeta më kurrë stilin tim.

Vizitorja – Pra, në atë kohë pushuat së shkruari.

Autori – Po... Mbeta i bllokuar te pjesa ime e 124-t.

Vizitorja – Më vjen vërtet keq.

Autori – Kalova një periudhë të vështirë. Për të rigjetur frymëzimin e fillimeve, bleva sërish një Montblanc, me eurot e fundit që më kishin mbetur.

Vizitorja – Por nuk mjaftoi...

Autori – Isha në prag të vetëvrasjes... Dhe s'më kishte mbetur asnjë qindarkë për fishekë.

Vizitorja – Për revolverin tuaj...

Autori – Për stilolapsin!

Vizitorja – Më falni...

Autori – Më kishte mbetur një shiringë e vjetër që nga koha kur isha i varur nga heroina. Çdo mëngjes i merrja vetes pak gjak dhe mbushja stilolapsin. Më kishin porositur të shkruaja një komedi. Por boja e kuqe, e dini... të jep më tepër mendime të zeza... *(Duke parë habinë e gazetares)* Nuk po mbani shënime?

Vizitorja – Po, po, kam gjithçka duhet... *(Nxjerr një regjistruer të vogël.)* Megjithëse nuk jam e sigurt nëse duhet t'i regjistrojmë këto...

Autori – Domethënë i besoni vërtet të gjitha marrëzitë që sapo ju tregova?

Vizitorja e kupton se ai po tallej me të.

Vizitorja – Ishte një shaka, sigurisht. Shumë qesharake madje... Një «negr» suedez... Nuk e dija se ishit edhe autor komedish.

Autori – Ndoshta prandaj më kanë dërguar një komediane për intervistë... Ende s'doni kamomil?

Vizitorja – Me arsenik apo pa arsenik?

Vizitorja qesh me zor.

Autori (*shumë serioz*) – Pyetje tjetër?

Vizitorja – Po, unë... Më ka pëlqyer shumë pjesa juaj e parë. Keni shkruar të tjera?

Autori – Si thatë?

Vizitorja – Domethënë... me dorën tuaj, jo me dorën e «negrit» suedez. (*Qesh sërish me shakanë e vet.*) Po bëj shaka...

Por autori vazhdon të mos qeshë.

Autori – Kam shkruar 123 pjesë.

Vizitorja – 123! Shumë, vërtet. Dhe... për çfarë flasin?

Autori (*i skandalizuar*) – Për çfarë flasin? Vini të më intervistoni për teatrin tim dhe nuk i keni lexuar pjesët?

Vizitorja – Jo të 123-at, natyrisht, por...

Autori – Sa keni lexuar saktësisht?

Vizitorja – Do të thosha... një... Pikërisht të parën... Domethënë, faqet e para. Më njoftuan shumë vonë për këtë intervistë... Po zëvendësoj urgjentisht një koleg të revistës «Të jetosh me teatrin» që vrau veten dje.

Autori – Sa faqe?

Vizitorja – Për të qenë krejt e sinqertë... arrita vetëm deri te faqja pesë.

Autori – Teksti i pjesës fillon në faqen gjashtë...

Vizitorja – Sidoqoftë, titulli më pëlqeu shumë...

Autori – Vërtet? (*Me ironi*) Si e kishte titullin pjesa ime e parë? Më iku nga mendja tani.

Vizitorja – As mua nuk më kujtohet, por më kujtohet që më kishte mahnitur.

Autori – Mund ta shoh kartën tuaj të gazetarit?

Vizitorja – Eee... Po... (*Bën sikur kërkon nëpër xhepa.*) Në fakt... Nuk e di nëse...

Autori – Ju nuk jeni gazetarë...

Ajo ngurron për një çast para se të përgjigjet.

Vizitorja – Jo.

Autori – E kuptoj. Keni ardhur të më grabitni, apo jo? Ndodh shpesh, me sa thonë. Hajduti hiqet, për shembull, si punonjës i gazit dhe përfiton për të marrë kursimet e fshehura nën dyshek. Besoj se këtë e quajnë vjedhje me mashtrim.

Vizitorja – Me mashtrim?

Autori – Keni të drejtë, s'ka kuptim... Nuk dukeni aq e zgjuar sa të arrinit të vidhnit me mashtrim. Dhe nuk do të kishit zgjedhur të hiqeshit si gazetarë letrare.

Vizitorja – Në fakt, unë...

Autori – Nuk e di... Do të ishit më bindëse si shpërndarëse picash.

Vizitorja – E vërtetë...

Autori – Sidoqoftë, nëse keni ardhur për para... mund të kërkojmë së bashku, po deshët.

Vizitorja – Jam aktore.

Autori – Nëse keni ardhur të kërkonit një rol, jeni edhe më budallaqe nga sa mendoja. Dhe më besoni, e kisha vendosur pritshmërinë shumë lart.

Vizitorja – Është hera e parë që luaj një gazetare. Dhe nuk pata shumë kohë ta përgatis rolin.

Autori – Nuk duhet përjashtuar as mundësia që të jeni një aktore e dobët. Mirë, po kush e ka vënë në skenë këtë komedi të shëmtuar?

Vizitorja – Agjenti juaj.

Autori – Agjenti im? Nuk e dija as që kisha ende një...

Vizitorja – Ai mendoi se një intervistë do t'ju ngrinte moralin e krenarinë, dhe do t'ju kthente te tryeza e punës.

Autori – Edhe ai qenka më idiot se ç'mendoja.

Vizitorja – Është fakt se nuk shkruani më... Ka gati një vit që pret dorëshkrimin tuaj të fundit.

Autori – Ç't'i bësh? Më ka humbur frymëzimi, siç thuhet. Humbja e frymëzimit për autorin është si humbja e kujtesës në skenë për aktorin. S'e di kurrë kur të ndodh e aq më pak si të dalësh prej saj.

Vizitorja – Një vit... Goxha e gjatë kjo harresë e tekstit...

Autori – Nuk keni lexuar as të parën prej 123 komedive të mia dhe do të më luteni të shkruaj të 124-ën?

Vizitorja – Personalisht, mua s'më intereson fare. Por agjentit tuaj po. Aq shumë, sa më dha njëqind euro që të luaja këtë komedinë e vogël e të pafajshme përpara jush.

Autori – Njëqind euro? Nuk mendoja se agjenti im më vlerësonte ende kaq shumë.

Një çast.

Vizitorja – Mirë, atëherë çfarë do të bëjmë?

Autori – Si, çfarë do të bëjmë?

Vizitorja – Unë nuk jam gazetare. Tani që e dini, besoj se nuk do të pranoni ta vazhdojmë intervistën.

Autori – Përse? Kishit pyetje të tjera mahnitëse për veprën time? Nuk e di... Mbjaj mbathje apo boksera? Më pëlqen deti apo mali? Kroasantët apo biskotat e thata? Burrat apo gratë?

Vizitorja – Mirë, po e kuptoj që nuk keni ndër mend të bashkëpunoni. Çfarë do t'i them unë tani?

Autori – Kujt?

Vizitorja – Georges-it, agjentit tuaj!

Autori – Ky është problemi juaj. Tregojini ç'të doni.

Vizitorja – Në fakt... Duhej të më jepte edhe njëqind euro pas intervistës.

Autori – E kuptoj... Gjysmën për porosinë, gjysmën kur të dorëzoni rezultatin. Duhet të ketë besim të pakufishëm te ju...

Vizitorja (*tregon regjistruetin*) – Duhej t'i çoja regjistrimin.

Autori – Mos më thoni se doni vërtet ta bëjmë këtë intervistë!

Vizitorja – Mund t'i ndajmë.

Autori – Të ndajmë? Çfarë?

Vizitorja – Nga njëqind euro secili.

Autori – Ju qenkeni e çmendur fare...

Vizitorja – Thjesht jam e uritur. Dhe sipas agjentit tuaj as ju nuk notoni në para. Nuk shkruani më asgjë dhe askush nuk i vë më në skenë pjesët tuaja.

Autori – Faleminderit që ma kujtoni me kaq delikatesë.

Vizitorja e sheh me përçmim mjedisin e varfër.

Vizitorja – Nuk e di... Me ato para mund të lyenit të paktën muret.

Autori – Me njëqind euro? Nëse njihni ndonjë bojaxhi që punon për aq, edhe pa faturë, më lini numrin.

Vizitorja – Me njëqind euro mund të blini disa kova bojë dhe një rul.

Autori – Dhe do t'i lyeni ju muret me rul?

Vizitorja – Pse jo? Jo falas, sigurisht...

Autori – Ruli është për muret, kurse unë jam në fund të fuqive, e kuptoni? Për të shkruar një komedi nuk është e domosdoshme të jesh optimist, por ka kufij. Duhet të besosh ende se po u tallesh me budallenjtë, disa prej tyre mund edhe të përmirësohen.

Vizitorja – Jeni i sigurt që nuk ju pëlqen pak si shumë ta dëgjoni veten?

Autori – Ju duket?

Vizitorja – Hajde tani... Të shkruash pjesë teatri nuk është fundi i botës... Ka edhe punë më të këqija, apo jo?

Autori – Po, sigurisht...

Vizitorja – Sigurisht? Ka njerëz që duhet të zgjohen çdo mëngjes, të kalojnë një orë në metro dhe të punojnë si arkëtarë supermarketi, vetëm për një pagë minimale!

Autori – Me siguri për t'iu shmangur këtij kalvari zgjodhët të luani teatër nëpër apartamente?

Vizitorja – Marr çfarë më ofrohet... dhe agjenti im ende nuk më ka propozuar role të mëdha.

Autori – Duhet të jetë po aq i paaftë sa imi. Kush është?

Vizitorja – I njëjti që keni ju...

Autori – E kuptoj... *(Një çast)* Ndoshta në fund keni të drejtë ju. Me koeficientin tuaj të inteligjencës sa të një molusku, jeni shumë më e përgatitur se unë për të mbijetuar në këtë botë.

Vizitorja – Faleminderit...

Autori – «Mendoj, pra jam». Ç'idiot ky Descartes-i! Marrëzi! Që të vazhdosh të ekzistosh në këtë botë të ndyrë, duhet para së gjithash të pushosh së menduari.

Vizitorja – Po...

Autori – Veçse ka një problem. Të mos mendosh është si të mos pish duhan. Shumë më e lehtë kur s'e ke filluar kurrë.

Vizitorja – Nëse e keni me mua, unë nuk pi duhan...

Autori – Meqë më erdhi ndër mend... Mund t'ju propozoja një punë të vogël.

Vizitorja – Vërtet? Nëse është brenda aftësive të mia.

Autori – Po ta vëmë atë kusht, mundësitë ngushtohen ndjeshëm.

Vizitorja – Pra?

Autori – A do të donit të bëheshit «negri» im letrar?

Vizitorja – Si thatë?

Autori – Për një arsye që më shpëton, agjenti im ngul këmbë të shkruaj një pjesë të re. Mund ta shkruani ju në vendin tim.

Vizitorja – Por... unë nuk jam dramaturge.

Autori – Mes nesh, nuk jeni tamam as aktore.

Vizitorja – Mirë... Duhet menduar... Dhe paguhet mirë puna si shkrues në hije?

Autori – Varet nga fama e autorit që e nënshkruan veprën.

Vizitorja – Nuk po më jepni shumë zemër... As dikur nuk keni qenë aq i famshëm... dhe sipas agjentit tuaj, sot të gjithë ju kanë harruar.

Autori – Dhe të mendosh që ju pagoi për të ma ngritur moralin...

Vizitorja – Po përpiqem të jem realiste, kaq.

Autori – Mirë, ju intereson apo jo?

Zilja e derës bie sërish.

Vizitorja – Nëse prisni dikë, ndoshta duhet të iki.

Autori – Nuk pres njeri.

Ai shkon të hapë derën. Vizitorja nis të mbledhë regjistruesin dhe të veshë pardesynë për t'u larguar. Autori kthehet me një zarf të hapur dhe një letër në dorë.

Autori – Ishte korrieri.

Vizitorja – Po ju lë...

Autori (*me autoritet*) – Uluni aty!

Ajo ulet sërish pa kundërshtim, e habitur. Autori shqyrton i hutuar letrën që mban në dorë.

Vizitorja – Çfarë është? Fatura e gazit?

Autori – Gazi? Ma kanë ndërprerë prej kohësh; përndryshe, nuk jam i sigurt se do të isha ende gjallë për të folur me ju.

Vizitorja – Atëherë?

Autori – Një kontratë ekskluziviteti që më dërgon agjenti për pjesën time të ardhshme.

Vizitorja – Kontratë?

Autori – Më kërkon ta nënshkruaj dhe t'ia kthej menjëherë. Kjo punë po bëhet gjithnjë më e çuditshme. (*Nxjerr një çek nga zarfi.*) Paska edhe paradhënie...

Vizitorja – Sa?

Autori – Pesëqind.

Vizitorja – Pesëqind euro! Nuk qenka tallur me ju.

Autori – Nuk e di, ngurroj... Që kur erdhët këtu, po pyes veten kush po tallet me kë në këtë histori...

Vizitorja – Sidoqoftë, tani që morët paradhënien, nuk keni më zgjidhje. Duhet ta shkruani atë komedi.

Autori – Mund ta kthej çekun. Nuk e kam firmosur kontratën. Besoj se kjo intervistë e rreme kishte për qëllim të më bindte ta firmosja.

Vizitorja – Pra, nuk do ta nënshkruani?

Autori – Nuk më pëlqen të shkruaj me detyrim... Por ky grumbull faturash të papaguara po më fton të mendohem. Që të paktën ta vras veten pa dhimbje, më duhet të më rilidhin gazin.

Vizitorja – Po dyqind eurot e mia?

Autori – Nuk ramë dakord t'i ndanim?

Vizitorja – Tani që jeni sërish një autor të cilit i porositin vepra... Do të ishte meskinitet.

Autori – Mos u nxitoni. Duhet të gjej ende një temë për pjesën.

Vizitorja – Unë, për pesëqind euro, ju siguroj se mund të shkruaj çfarëdo marrëzie.

Autori e vështron vizitorin.

Autori – Po për dyqind e pesëdhjetë?

Vizitorja – Dyqind e pesëdhjetë?

Autori – Gjysma e pesëqindës! Dhe, në fund të fundit, as ju nuk e keni refuzuar ende propozimin tim.

Vizitorja – Cilin propozim?

Autori – Të bëheni shkruësja ime në hije.

Vizitorja – Jo, jo, po bëja shaka! Thashë se mund të shkruaja çfarëdo marrëzie. Jo një pjesë teatri. Aq më pak një kryevepër.

Autori – Çfarëdo marrëzie? Pikërisht këtë pres prej jush!

Vizitorja – Më falni?

Autori – Unë, me gjithë modestinë, di të shkruaj vetëm kryevepra. Marrëzira nuk di të shkruaj. Ja pse jam bllokuar, e kuptoni? *(Një çast)* Duke parë fytyrën tuaj të hutuar, kam përshtypjen se jo...

Vizitorja – Në fakt...

Autori – Dëgjoni... Agjenti më jep paradhënie për një pjesë, por fatkeqësisht më ka humbur frymëzimi për të shkruar një të vërtetë. Më ndiqni?

Vizitorja – Deri këtu besoj se po.

Autori – Mund të shkruaja çfarëdo gjëje për ta mbajtur çekun, si çdo koleg imi, por unë nuk di të shkruaj çfarëdo gjëje.

Vizitorja – Po pse?

Autori – Më ka mbetur pak faj nga edukata judeo-kristiane, besoj... Dhe ai maskarai i agjentit tim e di shumë mirë se nuk jam në gjendje të shkruaj çfarëdo gjëje.

Vizitorja – Dhe pastaj?

Autori – Pastaj, të shkruani marrëzira, ju dini!

Vizitorja – Mendoni?

Autori – Në këtë drejtim, më besoni, kam besim të plotë te ju.

Vizitorja – Po përse nuk merrni një shkruës të vërtetë që di të shkruajë?

Autori – E merrni me mend: po të gjendej një i tillë për dyqind e pesëdhjetë euro, do ta kisha bërë prej kohësh.

Vizitorja – E kuptoj...

Autori – E kuptoni? Domethënë jeni dakord?

Vizitorja – Jo... E kuptoj do të thotë se e kuptova, jo se pranova...

Autori – Po atëherë?

Vizitorja – Domethënë... vërtet mund të shkruaj çfarëdo gjëje?

Autori – A do të ishit në gjendje të shkruanit diçka tjetër?

Vizitorja – Por agjenti juaj, domethënë agjenti ynë, do ta kuptojë që është marrëzi!

Autori – Agjenti im? Ai e organizoi këtë komedi qesharake për të më detyruar të shkruaj një tjetër, të cilën nuk dua aspak ta shkruaj! Le ta marrë si shpërblim një komedi po aq të keqe.

Vizitorja – Më mirë të themi se ai do të marrë pjesën, ndërsa ju do të merrni paratë.

Autori – E shihni që, po deshët, dini edhe të bëni humor! Pra?

Vizitorja – Mirë... Në fund të fundit, çfarë rrezikoj...

Autori – Të bëheni qesharake.

Vizitorja – Nuk është vdekje.

Autori – Po të vriste qesharakja, më besoni, ju do të kishit vdekur prej kohësh.

Vizitorja – Në rregull... Kur të filloj? Prisni të shoh... *(Shfleton një axhendë.)* Këtë javë është e pamundur... Ndoshta mund të lirohem... të hënën e ardhshme?

Autori ia rrëmben axhendën dhe hedh një sy.

Autori – Keni aq shumë faqe të bardha në axhendë sa mund ta shkruani pjesën drejtpërdrejt aty. Ah, më falni, nuk e kisha parë... Pas tre muajsh keni takim te okulisti.

Vizitorja – Është shumë e vështirë të gjesh një takim te okulisti. *(Autori e sheh me padurim.)* Mirë... Pra, kur të fillojmë?

Autori – Pse jo tani, meqë jeni këtu?

Bie telefoni fiks. Autori nuk lëviz.

Vizitorja – Nuk do të përgjigjeni?

Autori – Besoj se është përsëri banka, për llogarinë time në minus.

Vizitorja – E kuptoj... Me sa duket kemi të njëjtën bankë.

Autori – Bankën e Bashkuar.

Vizitorja – Me sa duket, e vetmja gjë që bashkojmë janë borxhet tona.

Dëgjohet zëri i dikujt që lë një mesazh.

Zëri – Mirëdita. Jam Gonzague de Casteljarnac, president i Fondacionit të Bulevardit Beaumarchais. Kam kënaqësinë t'ju njoftoj se fondacioni ynë ka vendosur t'ju japë sivjet Çmimin e Madh të Bulevardit Beaumarchais për të gjithë krijimtarinë tuaj. Ju lutem të na telefononi sa më shpejt, që të merremi vesh për hollësitë e ceremonisë.

Vizitorja – Mendoni se është një tjetër kurth i agjentit tuaj?

Autori *(i hutuar)* – Edhe kjo është një mundësi...

Vizitorja – Çfarë tjetër mund të jetë?

Autori – Pra, nuk ju shkon as për një sekondë në mendje se mund të marr vërtet një çmim për gjithë veprën time?

Vizitorja – Nuk e di... Meqë nuk kam lexuar asgjë...

Autori – Gjithsesi, gjynah që s'jeni gazetarë e vërtetë. Mund të ishit e para që interviston fituesin e ri të Çmimit të Bulevardit Beaumarchais.

Vizitorja – Më falni, nuk e njoh...

Autori – Nuk e njihni? Çmimi i Bulevardit Beaumarchais është për autorët e komedive si Çmimi Pulitzer për gazetarët!

Vizitorja – As atë nuk e njoh...

Autori – Vërtet nuk jeni gazetarë. Atëherë... si çmimi «Molier» për një aktor, për shembull.

Vizitorja – Domethënë... si Çmimi Nobel për letërsinë?

Autori – Epo, mos e teproni tani.

Vizitorja – Ashtu mendova...

Autori – Le të themi se një fjali e mirë në kopertinë mund t'ia shtonte pak shitjet pjesës sime të re në librari.

Vizitorja – Edhe nëse është e dobët?

Autori – Pa pasur ndonjë kulturë të jashtëzakonshme, me siguri e keni vënë re se librat më të shitur rrallë janë kryevepra. Madje rrallë shkruhen nga autorët emrat e të cilëve janë në kopertinë. Shumica e tyre as nuk i kanë lexuar.

Vizitorja – Po, por zakonisht ata që i nënshkruajnë këta bestsellerë janë budallenj, ndërsa ata që i shkruajnë janë autorë të vërtetë.

Autori – Atëherë në këtë rast do të jetë e kundërta.

Vizitorja – Nuk është shumë e ndershme ndaj agjentit tuaj.

Autori – Nuk e keni kuptuar mirë. Ai mashtrohet e mori vesh para meje se do të më jepnin këtë çmim dhe më dërgon urgjentisht një kontratë për të marrë në mënyrë ekskluzive të drejtat e pjesës sime të ardhshme. Dhe me vetëm pesëqind euro! Kur e di shumë mirë se me një reklamë të tillë do të bëhem sërish autor i suksesshëm. Ju e quani ndershmëri këtë?

Vizitorja – E pranoj se për sa i përket ndershmërisë... nuk jam specialiste.

Autori – Pa folur për atë farsën e intervistës, që duhej të më kthente te puna.

Vizitorja – Po, nga ky këndvështrim...

Autori – Pra, do ta shkruani apo jo atë pjesë?

Vizitorja (*pas një çasti mendimi*) – Në rregull... Por dua edhe dyqind eurot e intervistës.

Autori – Ramë dakord t'i ndanim.

Vizitorja – E thatë vetë: tani jeni autor i suksesshëm.

Autori – Dakord. Atëherë, në punë.

Vizitorja – Ndoshta do ta pija një kamomil, në fund të fundit...

Autori – Sinqerisht, nuk jua këshilloj... E mbaja pranë arsenikut... Por nëse doni diçka për shkrimtarë, kam një tjetër propozim. (*Nxjerr një shishe uiski.*) Ja ilaçi magjik për të gjetur frymëzimin. Fatkeqësisht unë rashë në të që i vogël dhe tani nuk më bën më efekt...

Vizitorja – Mirë...

Ajo mbush një gotë, e pi me një frymë dhe shtrembëron fytyrën.

Vizitorja (*duke parë etiketën*) – Uiski suedez? Mos po përpiqeni të më helmoni edhe mua?

Autori – Jo para se ta mbaroni pjesën. (*I zgjat një stilolaps.*) Ju dorëzoj solemnisht Montblanc-un tim. Forca qoftë me ju! Në tavolinë ka letër. Uluni dhe shkruani.

Vizitorja (*duke u ulur*) – Edhe po të shkruaj çfarëdo marrëzie, nuk e di a mund të nxjerr një libër të tërë...

Autori – Është vetëm pjesë teatri! Nja pesëdhjetë faqe mjaftojnë për të krijuar përshtypjen.

Vizitorja – Pesëdhjetë faqe?

Autori – Mendoni sikur jeni në provimin e maturës, me një ese pak më të gjatë se të tjerat...

Vizitorja (*në siklet*) – Matura...?

Autori – Nuk e keni mbaruar gjimnazin. Duhej ta merrja me mend.

Vizitorja – Mund ta kisha mbaruar, por më iku treni.

Autori – Atëherë, mendoni se po shkruani një letër shumë të gjatë.

Vizitorja – Unë jam mësuar të shkruaj mesazhe të shkurtra...

Autori – Janë dialogë! Në fund të çdo fjalie kaloni në rresht të ri dhe lini një rresht bosh. Gjysma e një pjese teatri, e dini, është ajo që ndodhet mes rreshtave. Boshllëku!

Vizitorja – Ndoshta prandaj ju quajnë Mesrreshtit...

Autori – Pikërisht! Do ta shkruajmë me katër duar. Ju shkruani rreshtat, unë merrem me hapësirat mes tyre...

Vizitorja – Dhe ju e nënshkruani të gjithën.

Autori – Mos mendoni se Michelangelo i pikturoi vetë të gjitha veprat ku vuri emrin. Kishte edhe ai ndihmës. Ai u jepte vetëm dorën e fundit.

Vizitorja – Prapëseprapë, nuk jam shkrimtare.

Autori – Kushdo mund të bëhet shkrimtar! Sidomos dramaturg. Ja prova: nuk ka shkollë të posaçme për këtë. Është një nga profesionet e pakta, bashkë me

shpërndarjen e picave dhe psikanalizën, që mund të bësh pa diplomë. Megjithëse për shpërndarës picash nuk jam i sigurt. Duhet të dish të ngasësh motorin.

Vizitorja – Prapë është punë.

Autori – Me një fishek boje stilolapsi shkruani një pjesë teatri. Për një roman duhen katër a pesë.

Vizitorja – Mirë...

Autori – Ju them se është punë dembelësh. Më dembel se dramaturgët janë vetëm poetët. Ata shkruajnë pesë rreshta nga tri fjalë në një faqe plot me të bardhë, dhe të gjithë bërtasin «gjeni»!

Vizitorja – Tani po mendoj nëse do të ishte më mirë të bëhesha shkruesja në hije e një poeti.

Autori – Jo, aty ndaluni. Mos ëndërroni kaq shumë. Nuk është parë kurrë ndonjë poet që të ketë para për një shkrues në hije, as me kredi.

Vizitorja – Mirë... Nuk di nga t'ia nis...

Autori – Fillimi është gjithmonë pjesa më e vështirë. Sidomos për një komedi.

Vizitorja – Ah, qenka komedi!

Autori – Komedi bulevardit, po. E Bulevardit Beaumarchais, të paktën.

Vizitorja – Sa e çuditshme... Nuk ju imagjinoj dot si autor komik.

Autori – Kjo ishte shumë kohë më parë. Përse mendoni se sot më duhet një shkrues në hije?

Vizitorja – Nuk e di nëse do të arrij të jem qesharake.

Autori – Nuk ju kërkoj të bëni shaka me vetëdije. Mbështetuni te humori juaj i natyrshëm...

Vizitorja – Nuk më ndihmon shumë kjo.

Autori – Nuk e di... Nuk keni ndonjë njeri që do të donit ta vrisnit?

Vizitorja – Ta vrisja?

Autori – Pikërisht për këtë shërben komedia! Ligji nuk ju lejon ta hiqni qafe vjehrrën, kështu që shkruani një pjesë dhe e tallni sa të doni në skenë.

Vizitorja – Nuk jam e martuar. Po ju keni vjehrrë?

Autori – Jo më, fatkeqësisht. Gruaja më la. Arrij pothuajse deri aty sa të më marrë malli për vjehrrën. Ja sa i dëshpëruar jam. Si mund të shkruaj një komedi të mirë në këto kushte?

Vizitorja – Nuk e di... Më lini të mendohem... Ah, po... E urreja motrën time.

Autori – Ja, shumë mirë...

Vizitorja – Fatkeqësisht vdiq... Për një komedi, besoj se...

Autori – Varet. Ka edhe vdekje shumë qesharake. Si vdiq motra juaj?

Vizitorja – Nga kanceri.

Autori – Ah, po kjo... Jo... Është shumë e vështirë të bësh njerëzit të qeshin me kancerin. Sidomos kur është dikush i familjes.

Vizitorja – Vërtet? Dreq... Ç'fat i keq...

Autori – Ka tema krejt të papërshtatshme për komedi. Nuk dihet pse. Ndoshta ngaqë sëmundja zgjat shumë. Në teatër, vdekjet më qesharake janë gjithnjë ato më të shpejtat. Një burrë tregon se gruaja iu hodh poshtë trenit rrugës nga parukierja dhe të vjen të qeshësh. Po të tregojë se vdiq pas tre vjetësh kimioterapie nga kanceri i tëmthit, askush s'qesh. Kushedi pse? Kështu është.

Vizitorja – Mirë...

Autori – Por nëse doni të provoni...

Bie zilja e derës.

Vizitorja – Prisni dikë tjetër?

Autori – Duhet të jetë korrieri. Do të kthehej për të marrë kontratën e firmosur. Ma jepni pak stilolapsin?

Merr kontratën.

Vizitorja (e shqetësuar) – Jeni i sigurt?

Autori – Nuk e di pse, por besoj te ju... (Nënshkruan kontratën dhe ia kthen stilolapsin.) Nëse ju vjen ndonjë ide ndërkohë që jam me korrierin, mos hezitoni.

Ai del. Bie celulari i vizitores dhe ajo përgjigjet.

Vizitorja – Po... Jo, jam ende me të... Po, po, mos u shqetësoni, sapo e firmosi kontratën... Mirë, duhet ta mbyll tani... Po, ju marr më vonë...

Ajo e fut telefonin në xhep. Autori kthehet.

Autori – Mirë... Tani nuk kemi më rrugëdalje. Sapo ia shita shpirtin tuaj djallit për pesëqind euro. As në ëndrrat tuaja më të çmendura nuk do të merrnit një çmim kaq të mirë.

Vizitorja – Nuk është shumë e lavdishme... Unë ju mbaja për autor me ideale...

Autori – Shumica e shkrimtarëve vazhdojnë të shkruajnë që të paguajnë taksat e vitit të kaluar me paradhëniet e librave që do të shkruajnë vitin tjetër. Ditën që edhe shkrimtarëve t'ua mbajnë taksën drejtpërdrejt nga të ardhurat, do ta shihni sa e qetë do të bëhet sezoni i botimeve të reja.

Vizitorja – Nuk e di, unë s'kam pasur kurrë të ardhura aq të larta sa të paguaj taksa.

Autori – Jeni me fat... Po hyre një herë në atë mekanizëm, s'del më dot. Atëherë, ku e lamë?

Vizitorja – Askund, kam frikë.

Autori – Po, pikërisht këtë kisha frikë.

Vizitorja – Po sikur të shkruanim historinë e një autori që ka humbur frymëzimin?

Autori – E kuptoj... Një vajzë i bie ziles dhe hiqet si gazetare...

Vizitorja – Përse jo?

Autori – Teatër brenda teatrit... I kisha premtuar vetes të mos bija kurrë kaq poshtë...

Vizitorja – Ju thatë që mund të shkruajmë çfarëdo marrëzie!

Autori – Mirë... Dhe si do të mbaronte?

Vizitorja – Nuk di as si mund të vazhdonte...

Autori – Po ju hedh edhe një uiski...

Ai e mbush gotën.

Vizitorja – Nuk e di nëse...

Autori – Hajde, pijeni!

Ajo e pi me një frymë.

Vizitorja – Do të më bënte mirë një sy gjumë. Jam e sigurt se idetë do të më vijnë më lehtë në gjumë.

Autori – Hej! Nuk ju paguaj për të fjetur!

Vizitorja – Deri tani nuk më keni paguar asgjë... Në fakt, keni të drejtë: ndoshta një paradhënie e vogël do të më jepte më shumë motivim...

Autori – Edhe po të doja, s'besoj se Banka e Bashkuar do të më linte të hyja edhe më shumë në minus për t'ju dhënë paradhënie... Dhe për shkruesen në hije jeni krejt e paaftë! Ju them të shkruani çfarëdo marrëzie, dhe as atë nuk arrini ta bëni!

Vizitorja – Edhe unë kam reputacion për të ruajtur! Nuk dua të turpërohem duke botuar marrëzira...

Autori – Emri juaj as që do të shfaqet! Unë do ta firmos!

Vizitorja – Ndoshta, por unë do ta di kush e ka shkruar në të vërtetë. Edhe unë kam dinjitet.

Autori – Në rregull. Askush nuk ju ndalon të shkruani një kryevepër.

Vizitorja – Pse jo? Ndoshta nuk jam aq budallaqe sa mendoni ju.

Autori – Provojeni. Më habitni...

Vizitorja – Mirë... Por pas gjithë këtyre pijeve që më dhatë, më erdhi uria. Nuk keni ndonjë gjë për të ngrënë?

Autori – Ju mora për një seancë pune, jo për një darkë me meze.

Vizitorja – E dini si thonë: barku bosh nuk jep këshilla të mira.

Autori nxjerr një pako biskotash dhe ia zgjat.

Autori – Urdhëroni, më kanë mbetur disa biskota me çokollatë.

Vizitorja – Faleminderit. (*Nis të hajë një.*) Janë pak të zbutura këto biskotat tuaja.

Autori – Doni t'ju blej më të freskëta?

Vizitorja – Jo, s'ka gjë... (*Fut në gojë edhe një biskotë.*) Më erdhi një ide!

Autori (*kërcen nga vendi*) – Për pak më trembët...

Vizitorja – Një djalë dashuron një vajzë, por familjet e tyre urrehen.

Autori – «Romeo dhe Zhulieta».

Vizitorja – Një djalë dashuron një vajzë, por babai i tij vret pa dashje babanë e vajzës.

Autori – «El Sidi», i Corneille-it.

Vizitorja – Një djalë dashuron një vajzë, por në të vërtetë ajo është burrë.

Autori – «Disa e duan të nxehtë».

Vizitorja – Këtë pjesë nuk e njoh.

Autori – Është film.

Vizitorja – Jeni i sigurt?

Autori – Plotësisht.

Vizitorja – Një djalë dashuron një djalë, por në të vërtetë ai është vajzë.

Autori – «Victor Victoria».

Vizitorja – Një grua dashuron një grua, por në të vërtetë ajo është burrë.

Autori – «Tootsie».

Vizitorja – Dreq! Nuk mendoja se ishte kaq e vështirë të jesh autor bashkëkohor. Domethënë gjithçka qenka shkruar?

Autori – Gjithçka...

Vizitorja – Sidomos gjërat më të mira, imagjinoj...

Autori – Janë ngopur vetë dhe neve na kanë lënë vetëm thërrimet.

Vizitorja – Maskarenjtë.

Autori – Shekspiri, Kornei... E kishin të lehtë. Para tyre nuk ishte shkruar asgjë. Idetë e mira vetëm prisnin t'i mblidhje nga toka. Kushdo që dinte të lexonte e të shkruante, ndryshe nga shumica e bashkëkohësve të vet, kishte shanse të mbetej në histori.

Vizitorja – E vërtetë, po të kishte ende vend për një Molier sot, me siguri do ta dinim...

Autori – Prandaj nuk kam më fuqi të shkruaj një kryevepër dhe ju kërkoj vetëm të shkruani çfarëdo marrëzie.

Një çast.

Vizitorja – Më mirë po pi edhe një uiski.

Ajo pi me etje drejtpërdrejt nga shishja.

Autori – Ngadalë, ju lutem...

Ajo psherëtin me kënaqësi teksa ul shishen.

Vizitorja – E gjeta!

Autori – Vërtet?

Vizitorja – Dhe tani ju sfidoj të më thoni se këtë e ka shkruar Racine apo Feydeau.

Autori – Po ju dëgjoj.

Vizitorja – Një çift pret një shoqe që sapo ka humbur burrin në një aksident avioni. Dhe ndërsa përpiqen ta ngushëllojnë të venë, mësojnë se kanë fituar lotarinë.

Autori – Shkëlqyeshëm! Bravo...

Vizitorja – E shihni, kur dua unë...

Autori – Është subjekti i pjesës sime të parë.

Vizitorja – Ah, po...

Autori – Asaj që nuk e keni lexuar.

Vizitorja – Mendjet e mëdha takohen...

Autori – Po, sikur të kishit lindur para meje, mund ta kishit shkruar ju. Madje është pjesa ime më e suksesshme...

Vizitorja – Duhet ta kem lexuar përmbledhjen në ndonjë guidë shfaqjesh...

Autori – Pushova së shkruari ditën kur fillova të plagjiatoja veten.

Entuziazmi shuhet. Një çast.

Vizitorja – Nuk ka më biskota?

Autori – I hëngrët të gjitha!

Vizitorja – Po, pakoja ishte tashmë e hapur. Madje nuk dua ta di prej sa kohësh... Shpresoj të mos helmohem nga ushqimi...

Autori – Atëherë kërkon leje mjekësore. Por ju paralajmëroj: ne autorët, kur sëmuremi e nuk punojmë, nuk marrim asnjë kompensim. Imagjinoni pastaj shkruesit në hije...

Vizitorja – Sidoqoftë, unë jam ende e uritur.

Autori – Ju nuk mendoni për asgjë tjetër veç të ngrënit?

Vizitorja – Zakonisht këtë e thonë ata që nuk kanë pasur kurrë uri të vërtetë.

Autori – Mirë, po shoh ç'më ka mbetur në frigorifer...

Vizitorja – Edhe një gjë...

Autori – Çfarë tani?

Vizitorja – Nuk më pëlqen fort ajo fjala... «negr».

Autori – Vërtet?

Vizitorja – Po, më duket fyese.

Autori – Fyese? Për kë?

Vizitorja – Për mua!

Autori – Po si t'ju quaj atëherë? Dublante e autorit? Në fund të fundit, yjet e kinemasë përdorin dublantë për skenat që s'duan t'i xhirojnë. Pse autorët të mos kenë dublantë për pjesët që s'duan t'i shkruajnë?

Vizitorja – Nuk e di... Zyrtarisht mund të jem... sekretarja juaj personale.

Autori – Sekretarja ime personale?

Vizitorja – Po të dalim bashkë e t'ju duhet të më prezantoni, nuk do të thoni «Ja ku e keni negrin tim».

Autori – Duhet ta pranoj se... mundësinë që të dilnim bashkë nuk e kisha menduar ende...

Vizitorja – Sidoqoftë, më duhet një mbulesë, apo jo?

Autori – Një mbulesë?

Vizitorja – Meqë përmendëm mbulesën... Një shkruar në hije që punon në të zezë... Kjo s'është shumë e ligjshme. Do të doja të kisha edhe sigurime shoqërore. Duhet të mendoj për pensionin tim...

Autori – Mos doni edhe kupona ushqimi?

Vizitorja – Mirë... Le të mbetemi te sekretarja personale.

Autori – Në rregull. Sa për kuponat e ushqimit, po shoh nëse më ka mbetur pak djathë në frigorifer...

Bëhet gati të dalë. Bie telefoni.

Vizitorja (*përgjigjet*) – Sekretaria e Charles Mesrreshtit, ju dëgjoj? (*Autori bën shenjë se nuk do të flasë.*) Ah, jo, më vjen keq, për momentin nuk mund t'ju jap... Përse? Sepse... ka vdekur. Po, për këtë jam e sigurt. Mjeku ligjor është këtu dhe, më besoni, pamja nuk është e bukur. Ah, po? Jo... Po, sigurisht, lajm i mirë, por... në atë rast do të jetë një nderim pas vdekjes. Më falni, më duhet t'ju lë, do të fillojë autopsia... Mirë, gjithë të mirat.

Autori (*i habitur*) – Kush ishte?

Vizitorja – Jean-Paul Tristounet, kryetar i Shoqatës së Shkrimtarëve të Teatrit. Me sa duket, ministri i Kulturës ka ndër mend t'ju dekorojë me titullin «Kalorës i Arteve dhe i Letërsisë».

Autori – Dhe ju i thatë se kisha vdekur?

Vizitorja – Nuk donit t'i flisnit... Ishte gjëja e parë që më erdhi ndër mend.

Autori – Ah, po...

Vizitorja – Për më tepër, duhet të jemi realistë. Unë nuk kam për ta shkruar së shpejti atë pjesë. As ju.

Autori – Dhe pastaj?

Vizitorja – Nëse keni vdekur, agjenti nuk do të guxojë t'ju kërkojë pesëqind eurot që ju dha për një pjesë të pashkruar.

Autori – I vdekur... Nuk është pak e tepruar si justifikim për të mos kthyer pesëqind euro?

Vizitorja – Kam edhe një ide tjetër...

Autori – E shihni, kur doni ju...

Vizitorja – Nëse keni vdekur dhe, për më tepër, merrni një çmim letrar e një dekoratë pas vdekjes, do të bëheni sërish i famshëm!

Autori – Ju kisha sfiduar të më habitnit, por tani po mbetem pa fjalë...

Vizitorja – Faleminderit.

Autori – Nuk ishte medoemos kompliment. Ka shumë mënyra për t'i habitur njerëzit, e dini?

Vizitorja – Keni familje?

Autori – Kisha vetëm gruan. Por nuk jam i sigurt se ajo më konsideron më pjesëtar të familjes.

Vizitorja – Pra, jeni vetëm në jetë. Pa grua, pa familje, pa miq... Çmimin dhe medaljen mund t'i marr unë në emrin tuaj.

Autori – Të shohim... Ju propozoj punën e shkrueses në hije, nuk arrini të shkruani asnjë rresht, dhe tani do të merrni në emrin tim të gjitha nderimet që më takojnë. Mos doni edhe kodin e kartës bankare?

Vizitorja – Ndoshta do të ishte më e sigurt. Domethënë, ju supozohet të jeni i vdekur.

Autori – Mund ta përgënjeshtroj gjithmonë.

Vizitorja – Mendohuni pesë minuta. Për momentin vetëm fitoni po të mbeteni i vdekur.

Autori – Ju duket?

Vizitorja – Ju garantoj se nesër do të flasin për ju në gazeta. Ndoshta jo në faqen e parë, le të mos ëndërrojmë. Por befas, shtypi letrar do të kujtohet për ju, jam e sigurt.

Autori – Të lexoj nekrologjinë time në gazetë sa jam gjallë, e pranoj se është tundim.

Vizitorja – Të gjithë do të thonë se ishit autor i madh. Librat tuaj do të shiten si bukë e ngrohtë... të paktën për një a dy ditë.

Autori – Mendoni?

Vizitorja – Nuk jam gazetare, por falë idesë sime do të dilni në gazetë!

Autori – Mirë, tani çfarë do të bëjmë?

Vizitorja – Ju bëni të vdekurin, ndërsa unë... marr njëzet për qind nga të drejtat tuaja të autorit.

Autori – Agjenti im merrte vetëm dhjetë!

Vizitorja – Por me të nuk shitnit asnjë libër dhe pjesët tuaja nuk viheshin kurrë në skenë.

Autori – Dhe unë që gati isha pajtuar me idenë të dilja në pension.

Vizitorja – Pension?

Autori – Kam vendosur të heq dalëngadalë çdo gjë që më shqetëson. Nuk shkruaj më. Flas sa më pak. Nuk i shpreh mendimet e mia përpara askujt. Madje mundohem, sa është e mundur, të mos kem më fare mendime.

Vizitorja – Dhe mendoni se mund ta bëni vërtet?

Autori – Të mos kem mendime?

Vizitorja – Të dilni në pension! Jeni i sigurt se mund t'ia përballoni financiarisht?

Autori – Sipas Bankës së Bashkuar, kjo është e diskutueshme...

Vizitorja – Unë ju propozoj diçka më të mirë se pensioni: ju propozoj të jeni i vdekur!

Autori – Është tundues, vërtet, por... ndoshta do të marr pesë minuta për të peshuar të mirat dhe të këqijat.

Telefoni bie. Autori bën të përgjigjet.

Vizitorja – Jeni çmendur! Ju kujtoj se jeni një autor i vdekur. Alo, po? Banka e Bashkuar? Jo, më falni, zoti Mesrreshtit sapo ndërroi jetë. Po, vrau veten... duke pirë një litër lëng për zhbllokimin e tubave. Po, atë lëngun për pastrimin e kanaleve... I hapi një vrimë të madhe në stomak; pamja ishte e tmerrshme. Soda kaustike është shumë gërryese. Vërtet, edhe ai e kishte gjuhën gërryese... Përse? E dini si janë artistët... Dhe ju e dini mirë se ishte i zhytur në borxhe. Kjo ishte mënyra që gjeti për t'u shpëtuar kreditorëve. Jo, sigurisht, paraja nuk është gjëja më e rëndësishme... Gjithsesi, faleminderit që telefonuat... Mirë. Lamtumirë. Patjetër, do t'ia përcjell ngushëllimet familjes...

Vizitorja e mbyll telefonin.

Autori (*i habitur*) – E keni të vështirë të niseni, por pasi merrni hov nuk ju ndal dot njeri! Pra tani paskam vrarë veten.

Vizitorja – Për një shkrimtar, mendova se do të ishte më romantike se një infarkt apo kancer në zorrë.

Autori – Më romantike? Duke pirë një litër lëng për hapjen e tubave?

Vizitorja – Improvizova... Vetëm kjo më erdhi në mendje.

Autori – Improvizuat... Herën tjetër ju lutem përmbajuni tekstit!

Vizitorja – Po s'kam tekst! Ju vetë nuk jeni në gjendje të shkruani asgjë!

Autori – Mirë, mirë... Nuk ka nevojë të bëheni e pasjellshme... Pra, vrava veten... Është e vërtetë se kohët e fundit isha pak i dëshpëruar.

Vizitorja – E shihni!

Autori – Po tani? Do të më organizojnë funeral shtetëror?

Vizitorja – Kur vdes një autor, shitjet i rriten të paktën dhjetë për qind. Kur vret veten, mund të shkojnë deri në njëzet. (*Telefoni bie.*) Duket se tregtia po ringjallet.

Autori – Vërtet. Ky telefon nuk kishte rënë kaq shpesh prej vitesh...

Vizitorja përgjigjet.

Vizitorja – Sekretaria e zotit Mesrreshtit, ju dëgjoj? Po, zonjë, është e vërtetë. Ju konfirmoj se bashkëshorti juaj ndërroi jetë këtë mëngjes. Ju shpreh ngushëllimet e mia dhe ato të Bankës së Bashkuar. Me një plumb revolveri në tëmth, ashtu është. Po ta shihnit, nuk jam e sigurt se do ta njihnit. I mungon gjysma e sipërme e kokës... Pamja është e tmerrshme, ju siguroj... Shumë mirë, do t'ia them... Dua të them, po, faleminderit... Mirupafshim, zonjë. (*E mbyll.*) Ishte gruaja juaj.

Autori – Gruaja ime? Po çfarë donte?

Vizitorja – T'ju bënte një nderim të fundit, me sa duket.

Autori – Nuk e kam parë prej vitesh. Dikur më qortonte sepse nuk i bëja sa duhet nderime...

Vizitorja – Të vdekurit janë gjithmonë më të dashur se të gjallët. Do ta shihni, vdekja ka vetëm përparësi.

Autori – Dhe këtë herë i thatë se e qëllova veten me plumb në tëmth.

Vizitorja – Po përmirësohem, e shihni. (*Telefoni bie.*) Po vazhdoi kështu, do të na duhet të punësojmë një telefoniste. Trashëgimtarja ligjore e zotit Mesrreshtit, ju dëgjoj... Po, pikërisht unë zotëroj të drejtat e të gjitha pjesëve të tij. Ishim martuar disa muaj para vdekjes. Pra jam trashëgimtarja e tij e drejtpërdrejtë... Po... Po... Po... Sapo kishte përfunduar një pjesë që do t'ju mahnitë. Sipas meje, kryevepra e tij. Krejt e pabotuar, po. Po... Po... Mirë. Mund të marr numrin tuaj? Shumë mirë. Do ta shqyrtoj personalisht propozimin tuaj dhe do t'ju përgjigjem sa më shpejt. Patjetër, shihemi së shpejti.

Autori – Tani paskemi qenë edhe të martuar...

Vizitorja – Ishte më e thjeshtë.

Autori – Më e thjeshtë...?

Vizitorja – Për të shpjeguar pse i kam unë të drejtat e pjesëve tuaja.

Autori – Sigurisht.

Vizitorja – Dhe, si e ve, të paktën mbeten brenda familjes.

Autori – Shumë mirë... Mund ta di kush ishte?

Vizitorja – Një teatër që do të vërë në skenë pjesën tuaj të fundit në Paris.

Autori – Teatër? Cili teatër?

Vizitorja – Duhej ta kisha shënuar menjëherë emrin, por ju më ndërpretë... Ka diçka që lidhet me rregullat e qarkullimit rrugor...

Autori – Me rregullat e qarkullimit?

Vizitorja – Dhe njëkohësisht të jep përshtypjen e një teatri që sillet në rreth...

Autori – Teatri «Rond-Point»?

Vizitorja – Pikërisht ai!

Autori – Por aty luajnë vetëm autorë të gjallë!

Vizitorja – Trupi juaj është ende i ngrohtë. S'do të kapemi pas vogëlsirave, apo jo?

Autori – Mirë... Dhe çfarë do të bëni?

Vizitorja – Fillimisht do t'i lë pak të presin, që të mendojnë se nuk janë të vetmit të interesuar.

Autori – Ju duhej t'ju kisha marrë për agjente...

Vizitorja – Mund të organizojmë edhe një retrospektivë të të gjithë veprës suaj, apo jo?

Autori – Pse jo... Por kur thoni «pjesa ime e fundit», keni parasysh...

Vizitorja – Atë që nuk e keni shkruar ende.

Autori – Por unë jam i vdekur!

Vizitorja – E dëgjuat, u thashë se keni lënë një vepër të pabotuar.

Autori – Po... Por nuk kam asgjë të tillë...

Vizitorja – Meqë nuk keni vdekur vërtet, mund ta shkruani.

Autori – Por ju them që më ka humbur frymëzimi!

Vizitorja – Kjo ishte më parë!

Autori – Më parë?

Vizitorja – Para se të bëheshit sërish autor i suksesshëm.

Autori – Doni të thoni autor i vdekur.

Vizitorja – Edhe ashtu... Tani që keni gjithë vdekjen përpara, do të keni kohë ta shkruani pjesën. Për pjesën tjetër kujdesem unë.

Autori – Më falni që pyes, por... sa kohë do të më duhet të mbetem i vdekur?

Vizitorja – Le të themi deri sa të shkruani pjesën e 124-t. Pastaj shohim.

Autori duket disi i mposhtur nga situata.

Autori – Mirë... Atëherë po mundohem t'ia nis...

Vizitorja – Një kamomil?

Autori – Besoj se do t'i rikthehem uiskit suedez... *(Merr shishen dhe niset të dalë.)* Ju do të rrini këtu?

Vizitorja – Dikush duhet të bëjë rojë pranë trupit dhe të përgjigjet në telefon.

Autori – Po shkoj...

Autori del. Vizitorja rehatohet, nxjerr celularin dhe formon një numër.

Vizitorja – Georges? Këtë herë, ia dolëm. Më duket se do ta shkruajë pjesën e 124-t... Mirë, ndoshta e tepruam pak me Çmimin e Bulevardit Beaumarchais dhe Medaljen e Shifrave dhe Shkronjave... Sigurisht, do të zhgënjehet kur të mësojë se s'ka fituar as njërin, as tjetrën, por... është për të mirën e tij... Dhe, kushedi, nëse pjesa e re del vërtet e mirë... Po, keni të drejtë, nëse nuk vdes ndërkohë... Për këtë duhet t'ju shpjegoj diçka. M'u desh të improvizoja pak...

Autori kthehet.

Autori – Mbaruan furnizimet.

Vizitorja – Si thatë?

Autori – Më mbaroi boja. Fisheku është bosh. Dhe ku të gjeshe fishek për stilolaps Montblanc në këtë orë, këtu afër...

Vizitorja – Po makina e shkrimit?

Autori – Makina e shkrimit? Është si unë, ju them... I ka mbaruar ruli, mua më kanë mbaruar fuqitë...

Vizitorja nxjerr një stilolaps të zakonshëm nga xhepi dhe ia zgjat autorit.

Vizitorja – Merrni këtë përkohësisht.

Autori duket i zhgënjyer që nuk ia doli të shpëtonte kaq lehtë. Del. Ajo i rikthehet telefonit.

Vizitorja – Nuk është aq e thjeshtë... Duhet ta mbaj nën vëzhgim pa pushim... Prandaj mendoj se një pagesë shtesë...

Dëgjohet një krismë.

Vizitorja – Ah... Me sa duket i gjeti fishekët... Mirë, ju marr më vonë. *(E mbyll.)* Më duket se do të më duhet ta shkruaj vetë atë pjesë...

Autori kthehet me një shishe shampanje në dorë. Sapo i ka hequr tapën me krismë.

Autori – Më mbaroi edhe uiski, por gjeta këtë në frigorifer. E ruaja për një rast të veçantë. Një çmim dhe një dekoratë brenda së njëjtës ditë... Dëshironi?

Vizitorja – Pse jo? Por pastaj më premtoni se do të ktheheni në punë.

Autori – Mos u shqetësoni. Nuk e di pse, por që kur kam vdekur më është ngritur papritur morali.

Vizitorja – Shumë mirë... Pra, keni ndonjë ide?

Autori – Gjithmonë është më mirë të nisesh nga realiteti. Mirë pra, le të jetë teatër brenda teatrit. Historia e një autori që ka humbur frymëzimin. Një ditë, te dera e tij vjen një gazetarë...

Vizitorja – Po, kjo më kujton diçka... E keni edhe titullin?

Autori – Pse jo... «Në fund të fuqive»?

Vizitorja – Nuk është përdorur më parë?

Autori – Po tani... Nëse duhet edhe titull origjinal...

Vizitorja – Mirë pra, «Në fund të fuqive»...

Autori – Po t'jua diktoja do të ecte më shpejt, apo jo? *(I vendos përpara një makinë të vjetër shkrimi.)* Ja, gjeta një rul tjetër...

Vizitorja – Ju dëgjoj...

Autori nis të diktojë me frymëzim, si të shihte skenën përpara syve.

Autori – Një dhomë ndenjjeje e rrëmuishme. Një burrë dremit në një kolltuk. Befas telefoni bie dhe e zgjon nga përgjumja. Ai përgjigjet si somnambul. Alo!

Errësirë.

Fund.

Rreth autorit

Jean-Pierre Martinez lindi në vitin 1955 në Auvers-sur-Oise, Francë. Fillimisht ishte baterist në disa grupe rok, përpara se të punonte si semiolog në fushën e reklamës. Më pas nisi një karrierë si skenarist për televizionin, për t'iu përkushtuar më vonë teatrit si dramaturg.

Ai ka shkruar rreth njëqind skenarë televizivë dhe 123 pjesë teatrore, kryesisht komedi, ndër të cilat disa janë bërë tashmë vepra të njohura, si *Vendredi 13* dhe *Strip Poker*.

Jean-Pierre Martinez është sot një nga autorët bashkëkohorë francezë më të vënë në skenë. Pjesët e tij janë përkthyer në shumë gjuhë dhe janë shfaqur në më shumë se 100 vende të botës, nga Evropa në Amerikë, Afrikë, Azi dhe Oqeani.

Për t'ua lehtësuar punën trupave teatrore profesioniste dhe amatore, autori ka zgjedhur t'i vërë tekstet e pjesëve të tij në dispozicion për shkarkim falas në faqet e tij të internetit. Megjithatë, çdo shfaqje publike kërkon autorizim paraprak dhe pagesën e të drejtave përkatëse të autorit.

Të gjitha pjesët e Jean-Pierre Martinez dhe përkthimet e tyre mund të shkarkohen falas nga:

<https://jeanpierremartinez.net>

<https://comediatheque.net>

Të drejtat e autorit

Kjo vepër mbrohet nga legjislacioni për të drejtat e autorit.

Çdo përdorim i veprës, veçanërisht çdo shfaqje publike, qoftë profesionale apo amatore, kërkon autorizimin paraprak të autorit.

Riprodhimi, shpërndarja, botimi, përkthimi, përshtatja ose ndryshimi i plotë apo i pjesshëm i veprës pa autorizim nuk lejohet.

Çdo përdorim i paautorizuar mund të sjellë pasoja ligjore dhe detyrimin për dëmshpërblim.

Jean-Pierre Martinez është anëtar i SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques).

Për çdo kërkesë për autorizim për shfaqjen e një pjese, ju lutemi të kontaktoni autorin nëpërmjet faqes së tij zyrtare:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

© La Comédiathèque

Të gjitha të drejtat të rezervuara.